

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Tomáše Lisa a soudkyně JUDr. Marie Rudolfové a JUDr. Jany Faktorové v právní věci

žalobkyně: **Zuzana Novotná**, narozená dne 1. 5. 1952,
bytem Plzeňská 77, 261 01 Příbram I,
zastoupené advokátem JUDr. Markem Hlaváčem,
sídlem Akademická 663/5, 108 00 Praha 10 - Malešice

proti
žalované: **Česká republika - Státní pozemkový úřad**, IČO 01312774,
sídlem Husinecká 1024/11a, 130 00 Praha 3,
zastoupené advokátem Mgr. Dušanem Sedláčkem,
sídlem Na Florenci 2116/15, 110 00 Praha 1,

o nahrazení projevu vůle,

o odvolání účastnic proti rozsudku Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 25.4.2019, č.j. 25 C 266/2018-345

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku II. ohledně pozemků parc. č. 2671/3, 2671/11, 2671/13, 2671/16, 2671/19, 2720/18 v k. ú. České Budějovice
pozemků parc. č. 2066/84, 2066/85 v k. ú. Lišov,
pozemků parc. č. 2758/2 v k. ú. Vlkov u Drahotěšic,
a ohledně části parcely č. 275/5 v k. ú. Litvínovice označené v geometrickém plánu č. 2414-153/2019 jako pozemek parc. č. 275/26 **částečně zrušuje** a řízení se v této části **zastavuje**.

- II. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku II. ohledně části parcely č. 275/5 v k. ú. Litvínovice označené v geometrickém plánu č. 2414-153/2019, který je nedílnou součástí tohoto rozsudku, jako pozemek parc. č. 275/5 **mění** tak, že se nahrazuje projev vůle žalované i ohledně tohoto pozemku při uzavření smlouvy o bezúplatném převodu pozemků ve vlastnictví státu podle zákona č. 229/1991 Sb. o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, jejíž další obsah je vymezen ve výroku I. rozsudku soudu prvního stupně.
- III. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku I. a ve výroku II. ohledně pozemků parc. č. 2284/11 a 2300/1 v k. ú. Trhové Sviny,
parc. č. 1219/6, 1546/3, 1546/5 v k. ú. Čejkovice u Hluboké nad Vltavou
a části parcely č. 599/30 označené v geometrickém plánu č. 227-137/2018 jako parcela č. 599/30 v k. ú. Rankov u Trhových Svinů **potvrzuje**.
- IV. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů částku 77 683,74 Kč k rukám zástupce žalobkyně JUDr. Marka Hlaváče do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

- Okresní soud v Českých Budějovicích (dále jen soud prvního stupně) napadeným rozsudkem (výrok I.) nahradil projev vůle žalované při uzavření smlouvy se žalobkyní o bezúplatném převodu pozemků ve vlastnictví státu podle zák. č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku (dále jen zákon o půdě), a to ohledně pozemků parc. č. 1060/5, 1060/8 (k.ú. Horní Bukovsko), č. 710/327 (k.ú. Boršov nad Vltavou), č. 913/8, 946/8 a části pozemku č. 917/1, označené geometrickým plánem č. 2401-120/2019 jako pozemek parc. č. 917/1 (k.ú. Litvínovice), č. 2720/20 (k.ú. České Budějovice 6), č. 3927/2 (k.ú. České Budějovice 7) a části pozemku č. 714, označené geometrickým plánem č. 1082-136/2018 jako pozemek parc. č. 714/1 (k.ú. Ševětín). Dále žalobu částečně zamítl (výrok II.) ohledně pozemků parc. č. 2284/11, 2300/1 (k.ú. Trhové Sviny), č. 275/5 (k.ú. Litvínovice), č. 2671/3, 2671/13, 2671/11, 2671/16, 2671/19, 2720/18 (k.ú. České Budějovice 6), č. 2758/2 (k.ú. Vlkov u Drahotěšic), č. 2066/84, 2066/85 (k.ú. Lišov), č. 1219/6, 1546/3, 1546/5 (k.ú. Čejkovice u Hluboké nad Vltavou) a části pozemku parc. č. 599/30, označené geometrickým plánem č. 227-137/2018, jak pozemek parc. č. 599/30 (k.ú. Rankov u Trhových Svinů). Žalované uložil zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 40.638 Kč (výrok III.).
- V průběhu odvolacího řízení žalobkyně (za souhlasu žalované) vzala žalobu částečně zpět ohledně pozemků, které jsou uvedeny ve výroku I. tohoto rozsudku. Odvolací soud postupoval podle § 222a odst. 1 věta před středníkem o.s.ř. (zák. č. 99/1963 Sb.). V rozsahu částečného zpětzetí žaloby napadený rozsudek zrušil a řízení v této části zastavil. S ohledem na tuto skutečnost se odvolací soud dále těmito pozemky nezabýval (mimo části pozemku parc. č. 275/5 v k.ú. Litvínovice označené geometrickým plánem č. 2414-153/2019 jako pozemek parc. č. 275/5).
- Soud prvního stupně rozhodoval o žalobě, kterou se žalobkyně domáhala nahrazení projevu vůle žalované při uzavření výše uvedené smlouvy, neboť na základě (v rozsudku soudu prvního stupně uvedených rozhodnutí) nebyla určena (nebo její právní předchůdkyně Věra Váchová - matky) jako vlastnice pozemků, které jsou v těchto rozhodnutích vymezeny. V právní rovině odkázala na § 4 zákona o půdě ve spojení s § 11, § 14 odst. 1 věta druhá a § 17 odst. 3 písm. b) zákona o půdě. Dovodila svůj nárok na nabytí vlastnického práva k náhradním pozemkům (za nevydané pozemky v restitučních řízeních) z důvodu existence překážek podle § 11 odst. 1 zákona o půdě v důsledku liknavosti (svévolnosti) v postupu žalované. Poukázala na to, že žalovaná eviduje nesprávnou výši jejího restitučního nároku (567.710 Kč oproti správným 19.193.480 Kč). Sama byla nucena vynaložit úsilí (náklady) na zjištění skutečné výše svého

restitučního nároku. Nesprávnost postupu žalované spatřovala již v tom, že evidovala nesprávnou výši jejích restitučních nároků (její právní předchůdkyně). Poukazovala i na to, že žalovaná upřednostňovala úplatné převody pozemků před bezúplatným uspokojováním nároků restituentů. Nabídka náhradních pozemků byla nedostatečná (kvantitativně i kvalitativně). Ohledně přecenění svého restitučního nároku odkázala na znalecký posudek soudního znalce Doc. Ing. Jaromíra Rysky, CSc. Poukázala na to, že pozemky, které byly odňaty její rodině (přechod vlastnictví v roce 1954) měly převážně stavební charakter (plán Státní regulační komise z roku 1938 pro oblast Strašnic a Malešic). Z uvedených důvodů se žalobkyně domáhala uspokojení svých restitučních nároků předmětnou žalobou, ve které označila (výše uvedené) pozemky.

4. Ve skutkové rovině měl soud prvního stupně za prokázané, že výše uvedenými rozhodnutími pozemkového úřadu bylo rozhodnuto, že žalobkyně (její právní předchůdkyně) nebyla určena vlastníci těchto v rozhodnutí uvedených pozemků. Usnesením Okresního soudu v Příbrami ze dne 2.11.2015, č.j. 25 D 608/2015-338 bylo potvrzeno nabytí dědictví žalobkyni po zůstavitelce Věře Váchové. Výše zmíněnými rozhodnutími pozemkového úřadu bylo rozhodováno o restitučních nárocích žalobkyně (její právní předchůdkyně) na vydání pozemků. Z odůvodnění těchto rozhodnutí vyplývá, že k dohodě o vydání nemovitostí nedošlo. Pozemky nebyly vydány s poukazem na to, že takovému postupu brání překážka uvedená v § 11 odst. 1 písm. c) zákona o půdě s tím, že oprávněným osobám (vedle Věry Váchové i jejímu bratrovi Ing. Zdeňku Hlaváčovi) přísluší za nevydané pozemky náhrada dle zákona o půdě.
5. Z těchto skutečností soud prvního stupně dovodil, že žalobkyně je právní nástupkyní Věry Váchové. Je tedy oprávněnou osobou ve smyslu § 4 odst. 4 zákona o půdě. S ohledem na § 11, § 14 odst. 1 věta druhá a § 17 odst. 3 písm. a) zákona o půdě žalobkyni náleží nárok na nabytí vlastnického práva k náhradním pozemkům.
6. Dále měl soud prvního stupně za prokázané, že žalobkyně (její právní předchůdkyně) žalované opakovaně popisovala svou (i dalších rodinných příslušníků) dlouhodobou (marnou) snahu o získání náhradních pozemků. Žalovaná odmítla přecenit restituční nárok žalobkyně. Nedošlo tak k nápravě dřívějších (majetkových) křivd. Proto žalobkyni nezbylo, než vynaložit (vlastní) úsilí k dohledání podkladů potřebných pro stanovení charakteru odňatých pozemků (Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy). Právní předchůdkyně žalobkyně se se svým (nepřeceněným) nárokem neúspěšně zúčastnila veřejné soutěže ohledně pozemku parc. č. 751/189 (k.ú. Koloděje). Neúspěšná byla i ohledně pozemku parc. č. 751/191 (k.ú. Koloděje) a parc. č. 198/2 (k.ú. Šebrov). Žalobkyně se neúspěšně (v roce 2018) pokusila získat náhradní pozemek ve veřejné nabídce. Rodině žalobkyně bylo oznámeno zaevidování restitučního nároku v roce 1993. Naposledy bylo rozhodnuto o restitučním nároku žalobkyně (její právní předchůdkyně) v roce 2016. Soud měl za prokázané, že veřejné nabídky pozemků byly (s ohledem na povahu nabízených pozemků) nepřijatelné (nedostatečné). Proti nevydaným pozemkům byly nabízeny pozemky bez vhodného přístupu, neodpovídajícího tvaru, výměry, využitelnosti podle územního plánu, zatížené nájmem či věcným břemenem.
7. Z výše uvedených skutečností soud prvního stupně dovodil, že právní předchůdkyně žalobkyně se za svého života úspěšně nedomohla svých nároků. V jejím dlouhodobém (marném) úsilí pokračuje žalobkyně. Žalovaná přitom v minulosti umožnila převod pozemků (mimo veřejnou nabídku) osobám, které nebyly v obdobném postavení jako žalobkyně (postoupení pohledávky vůči státu z titulu restitučního nároku). Ohledně konkrétních případů odvolací soud odkazuje na odůvodnění napadeného rozsudku (zejména odstavce 13. a 14.). V souhrnu soud prvního stupně došel k závěru, že postup žalované je ve vztahu k žalobkyni (její právní předchůdkyni) liknavý (svévolný). Zdůraznil zejména spornost výše restitučního nároku žalobkyně, přičemž žalovaná neučinila kroky směřující k odstranění spornosti restitučního nároku.

8. Ohledně ocenění restitučních nároků žalobkyně soud prvního stupně vycházel z ocenění provedeného Doc. Ing. Jaromírem Ryskou, CSc. Podrobně zhodnotil jeho znalecký posudek (ve znění dodatků, protokolu o výslechu znalce). I zde odvolací soud plně odkazuje na odůvodnění napadeného rozsudku (zejména odstavce 16. až 23.). Při stanovení hodnoty předmětných pozemků soud prvního stupně vyšel ze znaleckého posudku soudního znalce Pavla Miškovského. Přihlédl i k tomu, že v průběhu řízení žalobkyně na základě rozhodnutí Okresního soudu ve Svitavách (sp. zn. 6 C 140/2016) získala pozemek v ceně 194.821 Kč, na základě rozhodnutí Okresního soudu v Benešově (sp. zn. 14 C 49/2016) získala pozemky v celkové hodnotě 25.086 Kč.
9. Soud prvního stupně se dále podrobně zabýval tím, zda jsou splněny podmínky pro vydání předmětných pozemků žalobkyni. Odkázal na § 14 odst. 1 zákona o půdě, který zakotvuje nárok oprávněné osoby (žalobkyně) na vydání jiného (náhradního) pozemku. Vycházel i z § 28a zákona o půdě a jím vymezené pravidlo, že náhrady se poskytují v cenách platných ke dni 24.6.1991 (vyhl. č. 182/1988 Sb. ve znění vyhl. č. 316/1990 Sb.). Poukázal i na § 6 zák. č. 503/2012 Sb., o státním pozemkovém úřadu, který vymezuje pozemky, které nelze převádět. Dovodil, že vyhovět žalobě lze ohledně pozemků, které by (nebýt liknavého postupu žalované) bylo možno zařadit do veřejné nabídky. Oprávněná osoba přitom nemá neomezené právo domáhat se převodu zemědělských pozemků žalované. Dále soud prvního stupně vyšel z toho, že všechny předmětné pozemky jsou ve vlastnictví (správě) žalované.
10. Ohledně pozemků parc. č. 1060/5 (oceněný na částku 23.004 Kč) a č. 1060/8 (oceněný na částku 32.116 Kč) v k.ú. Horní Bukovsko vyšel z toho, že jsou dotčeny podzemním vedením kanalizační sítě. Tuto skutečnost nepodřadil pod překážku převoditelnosti těchto pozemků podle § 6 odst. 1 písm. b) zák. č. 503/2012 Sb. Žalovaná přes poučení podle § 118a odst. 1, 3 o.s.ř. nespecifikovala důvody, pro které by tyto pozemky neměly být vhodné k převodu žalobkyni.
11. Ohledně pozemku parc. č. 710/327 (oceněný na částku 56.486 Kč) v k.ú. Boršov nad Vltavou uvedl, že žalovaná (přes výzvu soudu prvního stupně) netvrdila rozhodné skutečnosti, ze kterých by bylo možné dovodit, že se jedná o součást areálu (funkčního celku), který zahrnuje zmíněný pozemek. Při absenci i rozhodných skutečností (tvrzení) soud prvního stupně neprovedl důkaz místním šetřením.
12. Ohledně pozemku parc. č. 913/8 (oceněný na částku 1.669 Kč) a č. 649/8 (oceněný na částku 577 Kč) v k.ú. Litvínovice nesdílel názor žalované, že se jedná o pozemky zemědělsky neobshospodařovatelné. Připomněl, že z přehledu veřejných nabídek pozemků vyplývá, že žalovaná sama zařazuje pozemky o obdobně malé výměře do nabídky sloužící k uspokojení restitučních nároků oprávněných osob. Jiné (rozhodně) skutečnosti žalovaná netvrdila.
13. Ohledně (geometrickým plánem oddělené) části parc. č. 917/1 (oceněna na částku 12.780 Kč) v k.ú. Litvínovice konstatoval, že není (na rozdíl od zbývající části této parcely) dotčena (podle územního plánu) veřejně prospěšnou stavbou (rozšíření silnice I./3 /D-D57/ a protipovodňová opatření /záchyty, příkop – P08/).
14. Ohledně pozemku parc. č. 2720/20 (oceněný na částku 589.644 Kč) v k.ú. České Budějovice 6, došel k závěru, že podle územního plánu města České Budějovice je součástí plochy se způsobem využití zastavitelné území dopravní vybavenosti pro dopravu v pohybu na pozemních komunikacích – území pro místní obslužné komunikace II. a IV. třídy (MO) a část tohoto pozemku též plochou se způsobem využití plochy dopravní infrastruktury – silniční dopravy pro dálnici (DD) a též stavbou V-9 stavbou (rozšířením) městské vodovodní sítě a dále pak následujícími veřejně prospěšnými stavbami (stavba městské stokové sítě, stavba dešťové dálniční kanalizace, stavba nové, popř. rozšiřující stávající trafostanice, stavba nové, popř. rozšíření stávající trafostanice, stavba kabelového rozvodu). Odkázal na výjimku upravenou § 6 odst. 1 písm. b) odst. 4 zák. č. 503/2012 Sb., neboť jde o pozemek již využitý ke zřízení technické infrastruktury.

15. Ohledně pozemku parc. č. 3927/2 (oceněný na částku 99.750 Kč) v k.ú. České Budějovice 7 měl za prokázané, že spoluvlastnice bytového domu na sousedním pozemku (parc. č. 3926/1) požádala žalovanou o převod tohoto pozemku pro užívání jako zahrady. Žalovaná však přes výzvu ze strany soudu prvního stupně nekonkretizovala svá skutková tvrzení (ohledně funkční souvislosti uvedených pozemků a stavby). Tento závěr neučinil ani na základě nájemní smlouvy, která byla uzavřena mezi žalovanou a zmíněnou spoluvlastnicí sousedního bytového domu.
16. Ke (geometrickým plánem vymezené) části pozemku parc. č. 714 v k.ú. Ševětín soud prvního stupně uvedl, že na přilehlém pozemku (st. parc. č. 36/1), stojí dům (č.p. 28, Ševětín) a přes tento pozemek protéká Ponědražský potok. Přihlédl k tomu, že žalovaná ani přes výzvu neuvedla podstatné skutečnosti, ze kterých by vyplývalo, že (dotčená) část pozemku parc. č. 714 tvoří zázemí pro uvedený dům. Odvolací soud dodává, že tato část uvedeného pozemku byla oceněna znaleckým posudkem Pavla Miškovského na částku 3. 973 Kč.
17. U dalších pozemků soud prvního stupně shledal překážky bránící jejich převodu za účelem uspokojení restitučních nároků žalobkyně. Proto žalobu v této části zamítl.
18. Ohledně pozemků parc. č. 2284/1 a 2300/1 v k.ú. Trhové Sviny jde o pozemky zemědělsky nevyužitelné s tím, že se jedná o dobývací prostor (Kamenolom Trhové Sviny – Rejta). Neleží přímo v dobývacím prostoru. Prvý z nich leží v bezprostřední blízkosti dobývacího prostoru. Oba pozemky (druhý z pozemků částečně) se nacházejí v chráněném ložiskovém území (nad výhradním ložiskem). Soud prvního stupně odkázal i na rozhodnutí Ústavního soudu ČR ve věci sp. zn. I. ÚS 581/14. Dovedl, že nejde o pozemky vhodné k vydání za účelem uspokojení restitučních nároků žalobkyně.
19. Ohledně (celého) pozemku parc. č. 275/5 v k.ú. Litvínovice soud prvního stupně zjistil, že je součástí pozemku určeného (podle územního rozhodnutí) pro stavbu cyklostezky. Dovedl zde překážku vymezenou § 6 odst. 1 písm. b) zák. č. 503/2012 Sb.
20. Ohledně pozemku parc. č. 1219/6 v k.ú. Čejkovice u Hluboké nad Vltavou zjistil, že je určen na (VPS) – zeleň veřejná, nezastavitelná (ochranné pásmo). Pozemky parc. č. 1546/3 a 1546/5 ve shodném katastrálním území jsou určeny k realizaci VPS – protipovodňová opatření. Jde o překážky pro vydání pozemků žalobkyni podle § 6 odst. 1 písm. b) zák. č. 503/2012 Sb.
21. Ohledně (geometrickým plánem oddělené) části pozemku parc. č. 599/30 v k.ú. Rankov u Trhových Svinů přihlédl k tomu, že byla předmětem převodu podle rozsudku soudu prvního stupně ze dne 23.4.2019, č.j. 25 C 98/2013-538.
22. Soud prvního stupně dále učinil závěr, že úhrnná cena pozemků, ohledně kterých žalobě vyhověl, je nižší, než aktuální výše restitučních nároků žalobkyně. Ohledně dělení (zcelování) pozemků odkázal na § 82 odst. 3 zákona č. 183/2006 Sb. Dovedl s odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR (ve věci sp. zn. 22 Cdo 586/2017), že vydání uvedených částí pozemků (rozdělených geometrickými plány), není v rozporu s výše uvedeným ustanovením stavebního zákona (judikaturou vyšších soudů).
23. Provedení dalších důkazů soud prvního stupně považoval za nadbytečné. V odůvodnění odkázal i na judikaturu (zejména) Nejvyššího soudu ČR. Pro stručnost lze odkázat na odůvodnění napadeného rozsudku.
24. Proti tomuto rozsudku se odvolaly obě účastnice.
25. Žalobkyně napadá rozsudek v části, kde její žalobě nebylo vyhověno (výrok II.). Ohledně pozemků parc. č. 2284/1 a 2003/1 (k.ú. Trhové Sviny) má za to, že byla nesprávně posouzena jejich převoditelnost. Pozemky nejsou zemědělsky neobhospodařovatelné. Nehrozí vznik holého vlastnictví. Pozemky jsou zarostlé trávou a vyššími rostlinami (keře a stromy). Proto na těchto pozemcích bude možné vykonávat zemědělskou činnost, která nebude rušit činnost lomu v okolí. Dovojuje, že i pozemky s dobývacím prostorem mohly být zařazeny do veřejných nabídek (§ 20

zák. č. 44/1988 Sb. - horní zákon). Ohledně pozemku parc. č. 275/5 (k.ú. Litvínovice) žalobkyně nechala vyhotovit geometrický plán, kterým oddělila výše uvedenou část, která není dotčena stavbou cyklostezky. Ohledně této části uvedeného pozemku na žalobě setrvala. Ve zbývající části vzala žalobu částečně zpět. Ve vztahu ke (geometrickým plánem oddělené) části pozemku parc. č. 599/30 v k.ú. Rankov u Trhových Svinů namítala, že (předcházející) rozhodnutí soudu o nahrazení projevu vůle žalované při uzavření obdobné smlouvy s jinými oprávněnými osobami nebrání tomu, aby žalobě bylo vyhověno. Ve vztahu k pozemkům parc. č. 1219/6 (k.ú. Čejkovice u Hluboké nad Vltavou) namítla, že pozemek je určen jako veřejná zeleň. Jedná se o veřejně prospěšné opatření. Nejde o veřejně prospěšnou stavbu. Ohledně pozemků parc. č. 1546/3 a 1546/5 (k.ú. Čejkovice u Hluboké nad Vltavou) uvedla, že se těchto pozemků týká pouze zrušené vymezení biokoridoru (nikoliv protipovodňové opatření). Zásady užívání území nebrání zemědělskému užívání těchto pozemků.

26. Žalovaná odvoláním napadá rozsudek soudu prvního stupně v části, kde bylo žalobě vyhověno (výrok I.). Nesouhlasí s tím, že byly splněny podmínky pro podání žaloby o nahrazení projevu její vůle. Závěry o dlouhodobé marné snaze uspokojit restituční nároky žalobkyně (její právní předchůdkyně) jsou nepřiměřené. Obě nebyly dostatečně aktivní ve veřejných nabídkách pozemků. Nesouhlasí ani se závěrem o své liknavosti (svévůli). Nelze odhlédnout od jednání žalobkyně (její matky), byť nedošlo k přecenění jejích restitučních nároků. Odkazuje na judikaturu (zejména) Nejvyššího soudu ČR. V průběhu odvolacího řízení žalovaná svou argumentaci dále doplnila. Ohledně pozemků parc. č. 1060/5 a 1060/8 (k.ú. Horní Bukovsko) dovodila, že jejich vydání brání plánovaná obnova kanalizační sítě (výstavba ČOV). Stávající technická infrastruktura (kanalizační síť) nepředstavuje překážku převodu pozemků. Tuto překážku představuje plánovaná obnova kanalizační sítě a ČOV. Brání i zemědělskému obhospodařování uvedených pozemků. Ve vztahu k pozemku parc. č. 710/327 (k.ú. Boršov nad Vltavou) namítá, že byla doložena jeho nepřevoditelnost na žalobkyni (využití uvedeného pozemku společně se sousedními nemovitostmi). Pozemky parc. č. 913/8 a 946/8 (k.ú. Litvínovice) jsou nepřevoditelné pro svou malou výměru (107 m² a 37 m²) i pro svůj tvar a umístění v krajině (úzký pás půdy podél vodoteče). Nepovažuje za rozhodující své veřejné nabídky pozemků (obdobné výměry). Nesouhlasí ani s převoditelností (výše uvedených) částí pozemků parc. č. 917/1 (k.ú. Litvínovice) a č. 714 (k.ú. Ševětín), neboť vznikly rozdělením pozemků bez svolení jejich vlastníka (žalované) a bez souhlasu stavebního úřadu. Neakceptuje možnost aplikace rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR (sp. zn. 22 Cdo 586/2017). Ve vztahu k pozemku parc. č. 2720/20 (k.ú. České Budějovice 6) dovodila jeho nepřevoditelnost z důvodu určení k veřejně prospěšné stavbě (dopravní infrastruktura). Pozemek parc. č. 3927/2 (k.ú. České Budějovice 7) je nepřevoditelný, neboť tvoří funkční celek s bytovými domy na pozemku parc. č. 3926/1. Jedna ze spoluvlastnic požádala o převod uvedeného pozemku. Namítá, že soud prvního stupně v jiné věci (sp. zn. 25 C 98/2018) shledal uvedený pozemek jako nepřevoditelný. I pozemek parc. č. 714 (k.ú. Ševětín) považuje za nepřevoditelný, neboť tvoří funkční celek s domem na st. parc. č. 36/1 a protéká přes něj Ponědražský potok. I zde odkazuje na rozdílný závěr soudu prvního stupně ohledně uvedeného pozemku v již zmíněné věci. Dále nesouhlasila se závěrem soudu prvního stupně, že neunesla břemeno tvrzení, neboť navrhla provedení místního šetření na zmíněných pozemcích. Předložila dostatečná tvrzení na to, aby tento důkaz byl proveden. Je na soudu, aby s ohledem na konkrétní okolnosti posoudil, které pozemky vybrané oprávněnou osobou jsou k uspokojení jejího restitučního nároku vhodné.
27. Odvolání byla podána osobami oprávněnými (§ 201 o.s.ř.), jsou přípustná (§ 202 odst. 2 o.s.ř.) a byla podána včas (§ 204 odst. 1 věta první o.s.ř.). Odvolací soud odvolání projednal a napadený rozsudek přezkoumal podle § 212 o.s.ř. a § 212a o.s.ř.
28. Odvolání žalobkyně je částečně důvodné.
29. Odvolání žalované není důvodné.

30. Ve skutkové rovině odvolací soud vychází ze zjištění, která učinil soud prvního stupně. V průběhu odvolacího řízení nedoznala změn. Proto lze na tyto závěry pro stručnost odkázat. Odvolací soud dodává, že mezi účastnicemi byla nesporná (výše definovaná) cena (geometrickým plánem oddělené) části pozemku parc. č. 275/5, která zůstala předmětem řízení. Její cena představuje 7.191 Kč. Ohledně části pozemku (oddělené geometrickým plánem) parc. č. 599/30 (k.ú. Rankov u Trhových Svinů) soud prvního stupně rozsudkem ze dne 23.4.2019, č.j. 25 C 98/2018-538 ve spojení s rozsudkem odvolacího soudu ze dne 25.7.2019, č.j. 19 Co 870/2019-677 nahradil projev vůle žalované při uzavření obdobné smlouvy. Další (účastnicemi označené důkazy) pro rozhodnutí nebyly potřebné.
31. Podle § 14 odst. 1 zákona o půdě oprávněné osobě náleží náhrada za obytné budovy, hospodářské budovy a jiné stavby, které podle tohoto zákona nelze vydat nebo které zanikly nebo které byly převedeny na osobu, která není povinna je vydat. Obdobně oprávněné osobě náleží náhrada za pozemek, který se podle tohoto zákona nevydá a za který nebyl poskytnut jiný pozemek.
32. Citované ustanovení upravuje nárok oprávněné osoby (zde žalobkyně) na náhradu za pozemky, které podle zákona o půdě nebylo možné vydat. Náhrady (náhradní pozemky) podle zákona o půdě se poskytují v cenách platných ke dni 24.6.1991 podle vyhl. č. 182/1988 Sb. ve znění vyhl. č. 316/1990 Sb. (§ 28a zákona o půdě).
33. K základní odvolací argumentaci žalované odvolací soud dodává následující. Projednávaná věc není jediným sporem mezi účastníky, resp. mezi dalšími příbuznými žalobkyně (Ing. Jan Hlaváč, Václav Hlaváč) a žalovanou. Tyto spory mají obdobnou skutkovou i právní podstatu. Z judikatury soudů (i Nejvyššího soudu ČR – např. 28 Cdo 2031/2019, 28 Cdo 1096/2019, 28 Cdo 1444/2019, 28 Cdo 2888/2018) vyplývají závěry, které učinil soud prvního stupně. Lze na ně proto plně odkázat. I odvolací soud souhlasí s tím, že se značným časovým odstupem dosud nevypořádané (výše uvedené) restituční nároky (navíc žalovanou nesprávně oceněné) žalobkyně nejsou důsledkem nečinnosti žalobkyně (její právní předchůdkyně). Jde o důsledek liknavého postupu žalované. Proto i odvolací soud u žalobkyně shledává předpoklady pro to, aby se žalobou (o nahrazení projevu vůle žalované) domáhala uspokojení svých restitučních nároků.
34. Odvolací soud dále neshledal za důvodnou námitku, že bez souhlasu žalované (stavebního úřadu) nelze rozdělit stávající pozemky geometrickým plánem, který se stane součástí rozhodnutí soudu. I zde lze odkázat na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR (např. sp. zn. 28 Cdo 2031/2019). Velikost (výměra), umístění v krajině a tvar pozemků není (v zásadě) důvodem pro závěr o nevhodnosti pozemků státu pro uspokojení restitučního nároku oprávněné osoby (zde žalobkyně). Plánovaná obnova kanalizační sítě (včetně stavby ČOV) nebrání vydání pozemků (§ 6 odst. 2 písm. b/ zákona č. 503/2012 Sb.). Odvolací soud tedy souhlasí se závěry soudu prvního stupně ve vztahu k jednotlivým pozemkům, ohledně kterých bylo žalobě vyhověno. Proto na tyto závěry uvedené v napadeném rozsudku odkazuje.
35. Za důvodnou odvolací soud shledal argumentaci žalované, že pravomocné rozhodnutí soudu, kterým je nahrazen projev její vůle ohledně shodného pozemku (zde zmíněná část pozemku parc. č. 599/30 v k.ú. Rankov u Trhových Svinů) brání vyhovění žalobě. Lze odkázat na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR (sp. zn. 28 Cdo 4161/2017). Popsané (pravomocné) rozhodnutí soudu má konstitutivní povahu. V jeho důsledku dochází k uzavření smlouvy mezi oprávněnou osobou a žalovanou. Dochází tedy k uspokojení (dříve) neuspokojeného restitučního nároku oprávněné osoby. Skutečnost, že na základě (pravomocného) rozhodnutí soudu dosud nedošlo ke změně zápisu (vkladu) vlastnického práva, není rozhodná. Tato odvolací námitka žalobkyně není důvodná. Z úřední činnosti je odvolacímu soudu známo, že (různé) oprávněné osoby uplatňují své nároky prostřednictvím obdobných žalob ohledně shodných pozemků. Jde o postup, který není v rozporu se zákonem, byť se může jako vhodnější jevit postup podle § 91a o.s.ř.

36. Ohledně procesního postupu soudu prvního stupně lze říci, že přiměřeným způsobem poučil žalovanou podle § 118a odst. 1, 3 o.s.ř. (jednání soudu dne 6.12.2018). Žalovaná byla (konkrétně) poučena o svém břemenu tvrzení i důkazním břemenu (§ 101 odst. 1 písm. a/, b/ o.s.ř.). Dále byly účastnice poučeny soudem prvního stupně podle § 119a odst. 1 o.s.ř. Označení důkazu (zde místní šetření) nelze zaměňovat s vymezením ve věci rozhodujících skutečností (např. ohledně funkční souvislosti předmětných nemovitostí s dalšími, sousedními nemovitostmi). Soud prvního stupně tedy nemusel provést navržené místní šetření. S přihlédnutím k tomuto postupu jsou zmíněná skutková zjištění i právní závěry soudu prvního stupně (i ve vztahu k jednotlivým pozemkům) správná. Proto na ně odvolací soud (mimo uvedené části pozemku parc. č. 275/5 v k.ú. Litvínovice) odkázal.
37. Ve vztahu ke zmíněné části pozemku parc. č. 275/5 (k.ú. Litvínovice) lze dodat, že žalobkyně zohlednila argumentaci žalované. Po rozdělení této parcely geometrickým plánem odvolací soud neshledává překážky vymezené soudem prvního stupně pro vydání (nově vzniklé části) pozemku parc. č. 275/5 (k.ú. Litvínovice). Tyto překážky se vztahovaly výlučně ke zbývajícím částem pozemku (nová parc. č. 275/26), kterou však žalobkyně již nepožaduje. Zbývajícím odvolacím důvodům žalobkyně nejsou důvodné. Lze odkázat na závěry soudu prvního stupně, se kterými odvolací soud souhlasí. K argumentaci žalobkyně ohledně § 20 horního zákona odvolací soud dodává, že nevyklučuje závěr soud prvního stupně ohledně zemědělské nevyužitelnosti dotčených pozemků (k.ú. Trhové Sviny) z výše popsaných důvodů.
38. S ohledem na výše uvedené skutečnosti odvolací soud postupoval podle § 220 odst. 1 o.s.ř. a ohledně (výše popsané) části parc. č. 275/5 (k.ú. Litvínovice) rozsudek soudu prvního stupně změnil. Ve zbývajícím části (po zohlednění částečného zpětvzetí žaloby) odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně potvrdil podle § 219 o.s.ř., neboť je věcně správný.
39. S ohledem na částečné zrušení rozsudku soudu prvního stupně (částečné zastavení řízení) odvolací soud rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů. Procesní zavinění na zastavení řízení na straně žalobkyně (§ 146 odst. 2 věta první o.s.ř.) odvolací soud shledal ohledně části pozemku parc. č. 275/5 (k.ú. Litvínovice), ohledně které bylo řízení částečně zastaveno (nová parcela č. 275/26). K částečnému zastavení řízení ohledně zbývajících pozemků došlo na základě skutečností, které byly nezávislé na jednání žalované. Procesně nezavinila, že projev vůle žalované ohledně těchto pozemků byl v jiném řízení soudem nahrazen dříve. Proto odvolací soud přiznal žalobkyni nárok na náhradu všech účelně vynaložených nákladů řízení podle § 142 odst. 2 o.s.ř. Její částečný neúspěch ve věci (ve vztahu k pozemkům, ohledně kterých žalobě nebylo vyhověno) považuje za nepatrný. S přihlédnutím k povaze žalobou uplatněného nároku odvolací soud při stanovení výše odměny za jednotlivé úkony právní služby nepostupoval podle § 8 odst. 1 advokátního tarifu. Restituční nárok žalobkyně má sice peněžitou povahu a žalobou dotčené pozemky lze ocenit, je však nutné přihlídnout k tomu, že se nejedná o (tržní) hodnotu restitučního nároku žalobkyně (předmětných nemovitostí). Lze odkázat na § 28a zákona o půdě. Jejich ocenění jen za účelem stanovení výše náhrady nákladů řízení by bylo spojeno s nepoměrnými obtížemi (i náklady řízení). Proto odvolací soud postupoval při stanovení výše odměny za jednotlivé úkony právní služby podle § 9 odst. 3 písm. b) vyhl. č. 177/1996 Sb. (dále jen advokátní tarif), neboť (nejvíce) odpovídá povaze žalobou uplatněného nároku.
40. Za řízení před soudem prvního stupně žalobkyni náleží odměna za 9 úkonů právní služby po 2.500 Kč (převzetí a příprava zastoupení, žaloba, 4 podání ve věci samé, účast při třech jednáních soudu prvního stupně) podle § 7 bod 5, § 9 odst. 3 písm. b) a § 11 odst. 1 písm. a), d), g) advokátního tarifu, odměna za promeškaný čas ve výši 1/2 mimosmluvní odměny za účast při jednání soudu prvního stupně dne 18.10.2018), neboť při něm nedošlo k projednání věci (§ 14 odst. 2 věta před středníkem advokátního tarifu), 10 paušálních náhrad hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 1, 3 advokátního tarifu, cestovné 3.735,36 Kč, náhrada za ztrátu času 3.100 Kč (31 půlhodin po 100 Kč / 1 půlhodina) a náhrada za DPH ve výši 21 % z výše

uvedených částek podle § 137 odst. 3 o.s.ř. Za řízení před odvolacím soudem žalobkyni náleží odměna opět ve výši 2 500 Kč za 6 úkonů právní služby (odvolání, dvě podání ve věci samé, účast při 3 jednáních odvolacího soudu) podle § 11 odst. 1 písm. d), g), k) advokátního tarifu, 6 paušálních náhrad hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 1, 3 advokátního tarifu, cestovné 5.716,08 Kč, náhrada za promeškaný čas 2.100 Kč (21 půlhodin po 100 Kč / 1 půlhodina) podle § 14 odst. 1, 3 advokátního tarifu, náklady na vyhotovení geometrického plánu 6.000 Kč a náhrada za DPH ve výši 21 % z uvedených částek podle § 137 odst. 3 o.s.ř.

41. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR jsou dostupná na jeho webových stránkách (www.nsoud.cz).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je přípustné dovolání ve lhůtě 2 měsíců ode dne jeho doručení k Nejvyššímu soudu ČR v Brně prostřednictvím Okresního soudu v Českých Budějovicích, avšak jen za podmínek stanovených § 237 o.s.ř.

České Budějovice 13. listopadu 2019

Mgr. Tomáš Lis v.r.
předseda senátu